

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 460 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoirra Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayyo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlarini (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Naziliya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdorovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	190
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990-yillar)	195
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ta'limida ikkilamchi cheklovlarni kamaytiruvchi ta'lim texnologiyalari	199
<i>Qo'ziyeva Shahnoza Muhammadsoli qizi</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'quvchilarda milliy g'oya va mafkurani rivojlantirishda mumtoz musiqaning o'rni va ahamiyati 202 Baymanova Feruza Abralovna
	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishning pedagogik asoslari 207 Xayitova Ulfatoy Tursunovna
	Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy faollikni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari 211 Turg'unboev Sirojiddin Faxriddinovich
	Muhandislik ta'limida Bernulli va Puasson taqsimotlarini texnologik jarayonlar misolida o'qitish metodikasi... 216 Qo'ziboyeva Nozima Yoqubjon qizi, Maxmanazarov Sardor Toirjon o'g'li, Saydullayev Asadbek Xayrullo o'g'li
	Психолого-педагогические основы обучения теме “производная” в курсе алгебры и начал анализа президентской школы 225 Шахноза Холмуродова Зоир кизи
	O'qish savodxonligi darslarida Bloom taksonomiyasi va 4K kompetensiyalarining integrativ modeli 234 Farsaxonova Mastura Jalol qizi
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini baholash mezonlari va monitoring tizimini takomillashtirish: indikatorlar asosidagi boshqaruv modeli 241 Jo'rayeva Dilrabo Kamoliddin qizi
	Maxsus mashqlar yordamida start tezligini oshirish metodikasi 244 Sitora Elova Axmatqulovna, Panjiyeva Gulzoda Eshdaviyat qizi
	Amudaryo foreli (<i>Salmo trutta oxianus</i>) O'zbekiston hududida tarqalishi va ekologiya ta'siri..... 248 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Sevinch Sirojiddinova, Qurbonazarova Marjona Zokirovna
	Suv va quruqlik muhitiga moslashgan amfibiyalarda adaptatsiya xususiyati 251 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Axmamatova Feruza Shamsiddin qizi, Qo'ldoshova Ruxshona Navro'z qizi
	O'zbekistonda tarqalgan kaptarsimonlar xilma-xilligi, ularni tarqalishi, biologik xususiyatlari va amaliy ahamiyati 255 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Jasmina Baxtiyor qizi, Saidova Dilnoza Rustamovna
	Surxondaryo viloyatidagi qo'lqanotlilar turlarining morfologik tasnifi va hududiy farqlari 259 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Yarashova Sarvara Islomovna, Bahromova Shahzoda Abduqodirovna
	Игровые технологии как средство активизации коммуникативной деятельности учащихся на занятиях по русскому языку 267 Халикова Гульбахор Исановна
	Yoshlarni pedagogik kasbga yo'naltirish ishlarini o'rganishning konseptual va metodologik asoslari 270 Matkarimova Muxabbat Abuovna
	O'qish savodxonligini baholovchi topshiriqlar turlari 277 Rasulova Mushtariybonu
	Qoraqalpog'istonning shimoliy tumanlaridagi bolalarda tashqi nafas olish tizimi xususiyatlari 281 Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna
	“Kompyuter tarmoqlari” fanini o'qitishda dasturiy-didaktik vositalardan foydalanish 285 Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li
	Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari (Qashqadaryo viloyati misolida)..... 288 Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, Safarova Sevara Saloxiddinovna
	Raqamli ta'lim strategiyalaridan foydalanib o'qish samaradorligini oshirish 294 Narzullayeva Gulzira Xayrullo qizi, Abdusottarova Farog'at Olimjon qizi
	Oliy ta'limda “Zoologiya” kursini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish (“umurtqali hayvonlar” misolida)..... 299 Xonnazarova Mamlakat To'lqinovna
	Oliy ta'lim muassasalarida ommaviy sportni rivojlantirish strategiyalari 303 Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li
	Accommodating a Teenage English Learner With Tourette-Related Stammering in Uzbekistan State Multilevel Test Preparation: A Single-Case Study 307 Yulduz Sultanova
	Yengil atletikada to'siqlar osha yugurish texnikasini takomillashtirish va o'rgatish uslubiyati 313 Chariyev Ulug'bek Abdujabbarovich, Radjabov Jaxongir Furkatovich

The Interaction of Language and Culture in Intercultural Conflict Communication	317
Gulnoza Khushnazarova	
O'smir shaxsida o'zini o'zi tushunish psixologik muammo sifatida.....	321
Mahmudov Abdurasul	
O'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarni qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish	325
Tursunova Javhar Bakir qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda matematik madaniyatni shakllantirish: Qori Niyoziy merosi asosida.....	329
Axmedova Nargiza Toychibekovna	
A2 darajadagi o'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda adaptiv yondashuvning roli	333
Nezametov Zuxra Axmadovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kasbga ijodiy munosabatni tarbiyalashning nazariy asoslari.....	336
Axmatov Ibrohimjon Furqat o'g'li	
Voyaga yetmaganlar profilaktikasida maktab, oila va mahalla hamkorligining zamonaviy holati va diagnostikasi	340
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishni pedagogik tizimini takomillashtirish	344
Amankosova Dinara Gabitovna	
Innovatsion usullar vositasida maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirish.....	348
Mamatova Aziza Bo'riboyevna	
Dzyudoning olimpiya o'yinlaridagi o'rni va ahamiyati	353
Jaxongir O'razbayev Temur o'g'li	
Umumta'lim maktab o'quvchilarida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga integratsiyalashgan harbiy tarbiyaning ilmiy-nazariy asoslari.....	356
A'zamov Inom Salimjonovich	
The Role of Digital Platforms in Developing Students' Independent Learning Competency.....	360
Jo'rayeva Zamira Ishmuminovna, Uraqova Shaxlo Turdiyevna	
Shaxsiy ta'lim trayektoriyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	365
Toshpo'latov Olim Panjiyevich	
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat markazlarining ta'lim jarayonlarini tashkil etish	370
Bektemirova Asilabonu Akmal qizi	
Kreativ ta'lim texnologiyalari asosida talabalarda innovatsion kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	374
Sariboyev Nurali Abdunazarovich	
Bolalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar va yosh xususiyatlari	378
Erkinboyev Muhammadqodir Nodirbek o'g'li	
Tasviriy san'at darslarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.....	383
Xushvaqtov Abror Doniyor o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	387
Murodova Dilafro'z Matmurod qizi, Sattarova Bibijon Muzaffar qizi, Bekmurodova Muhayyo Uralbayevna	
Kredit-modul tizimida o'quv-me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish borasidagi milliy va xorijiy tajribalar	391
Aralova Maxsuma Abdurahmonovna	
Yuqori sinf o'quvchilariga chet til o'qitish va o'rgatishda motivatsiyaning o'rni xususida.....	396
Atadjanova Shaxnoz Abbasovna, Ismoilova Feruza Salimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda innovatsion metodlar	400
Axmedova Fayziniso Otabek qizi	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliy faoliyatida professional salohiyatini rivojlantirish yo'llari	403
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	

Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	406
J. B. Jumabayev	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	412
Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna	
Biologiya ta'lim jarayonida ilg'or hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash.....	416
Mo'minov Dilshod Yaxshiboy o'g'li	
Oliy ta'limda masofaviy ta'limning pedagogik-psixologik xususiyatlari	420
Mutalibova Muqaddasxon Abdunabi qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda raqamli platformalar orqali kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish	423
Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Saminjonova Sevaraxon Axmadjon qizi, Abdihakimova Muqaddas Fahridinova, Matsapayeva Nigora Satbay qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining etnopedagogik kompetentligini shakllantirishda milliy hunarmandchilik va xalq amaliy san'atining didaktik imkoniyatlari	428
Pardayeva Gulchexra Safarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	432
Qipchaqova Sevinchxon Farxodjon qizi	
Maktabgacha ta'lim boshqaruvida ERP tizimlarini integratsiyalashning proaktiv modeli.....	436
Raxmatillayev Oyatillo Zikrillayevich	
Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etish va loyihalashtirish.....	439
Sadikova Shoista Akbarovna, Yangiboyeva Salomat Samandarovna, Yangiboyeva Sevinch Samandarovna	
Milliy hunarmandchilik buyumlarini yasash orqali o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish	442
Xayitov Jonibek Xolboboyevich, Nabijonova Nilufar Nabijon qizi	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	446
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Сравнительно-типологический анализ юмора и гуманизма в творчестве Гафура Гуляма и Марка Твена.....	451
Абдумунинова Махлиё	
Особенности фонетико-фонематической речи (качественные и количественные) у младших школьников с речевыми расстройствами.....	453
Заирова Н. Б.	

QORAQALPOG'ISTONNING SHIMOLIY TUMANLARIDAGI BOLALARDA TASHQI NAFAS OLISH TIZIMI XUSUSIYATLARI

Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna

Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash
va ularning malakasini oshirish instituti Nukus filiali dotsenti

Annotatsiya: Qoraqalpog'iston Respublikasining shimoliy hududlarida yashovchi kichik maktab yoshidagi bolalarning tashqi nafas olish tizimi funksional holati hamda ekologik omillarning ushbu ko'rsatkichlarga ta'siri o'rganildi. Tadqiqot davomida Mo'ynoq, Qo'ng'iroq va Taxtakopir tumanlarida yashovchi 7–10 yoshli bolalarning antropometrik ko'rsatkichlari, tana vazni indeksi, o'pkaning tiriklik sig'imi va bronxlar o'tkazuvchanligi baholandi. Tadqiqot natijalari atmosfera havosi ifloslangan hududlarda bolalarning nafas olish tizimi funksional ko'rsatkichlari pasayishini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: ekologiya, tashqi nafas olish, o'pkaning tiriklik sig'imi, atmosfera havosi, bolalar fiziologiyasi, Orolbo'yi, Mo'ynoq, Qo'ng'iroq.

Abstract: The functional state of the external respiratory system in primary school children living in the northern districts of the Republic of Karakalpakstan, as well as the influence of environmental factors on these indicators, was investigated. The study assessed anthropometric parameters, body mass index, vital lung capacity, and bronchial conductivity in children aged 7–10 years living in the Mo'ynoq, Kungrad, and Takhtakupyr districts. The findings revealed a decrease in respiratory system functional indicators among children living in areas with polluted atmospheric air.

Key words: ecology, external respiration, vital lung capacity, atmospheric air, child physiology, Aral Sea region, Mo'ynoq, Kungrad.

Аннотация: Исследовано функциональное состояние системы внешнего дыхания у детей младшего школьного возраста, проживающих в северных районах Республики Каракалпакстан, а также влияние экологических факторов на данные показатели. В ходе исследования были оценены антропометрические показатели, индекс массы тела, жизненная ёмкость лёгких и бронхиальная проходимость у детей 7–10 лет, проживающих в Муйнакском, Кунградском и Тахтакупырском районах. Результаты исследования показали снижение функциональных показателей дыхательной системы у детей, проживающих в районах с загрязнённым атмосферным воздухом.

Ключевые слова: экология, внешнее дыхание, жизненная ёмкость лёгких, атмосферный воздух, физиология детей, Приаралье, Муйнак, Кунград.

KIRISH

Bugungi kunda ekologik omillarning inson salomatligiga, ayniqsa, o'sib kelayotgan yosh avlod organizmiga ta'sirini o'rganish zamonaviy fiziologiya, ekologiya va tibbiyot fanlarining ustuvor ilmiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Atrof-muhit omillari inson organizmining morfofunktsional rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatib, ayniqsa, bolalar organizmi tashqi muhitning salbiy ta'sirlariga yuqori darajada sezgirligi bilan ajralib turadi. Bolalar organizmida modda almashinuv jarayonlarining jadal kechishi, immun va nafas olish tizimlarining to'liq shakllanmaganligi ekologik xavf omillariga nisbatan yuqori sezuvchanlikni yuzaga keltiradi [1; 18–21-b.].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda Orolbo'yi hududida yuzaga kelgan ekologik inqiroz mintaqa aholisi salomatligi uchun jiddiy xavf tug'dirmoqda. Orol dengizining qurishi natijasida katta hajmdagi tuz va chang zarrachalari atmosferaga ko'tarilib, havo tarkibining keskin ifloslanishiga sabab bo'lmoqda. Ayniqsa, shamol orqali tarqaluvchi aerozollar tarkibida og'ir metallar, pestitsid qoldiqlari va mineral tuzlarning mavjudligi inson organizmiga, xususan, bolalar nafas olish tizimiga salbiy ta'sir ko'rsatadi [3; 52–56-b.].

Atmosfera havosining chang-to'zon va tuz aralashmalari bilan ifloslanishi tashqi nafas olish tizimi funksional holatining pasayishiga, o'pkaning ventilyatsion imkoniyatlari cheklanishiga hamda bronx-o'pka kasal-

liklari xavfining ortishiga olib keladi. Ilmiy tadqiqotlarda ekologik noqulay hududlarda yashovchi bolalarda o'pkaning tiriklik sig'imi, bronxlar o'tkazuvchanligi va kislorod o'zlashtirish ko'rsatkichlari nisbatan past shakllanishi aniqlangan [2: 45-47-b.].

Shu bilan birga, atmosfera havosidagi muallaq zarrachalar va azot dioksidi kabi ifloslantiruvchi moddalarning yuqori konsentratsiyasi bolalarda allergik kasalliklar, surunkali bronxit, bronxial astma va immun tizimi faoliyatining susayishiga sabab bo'lishi mumkin [4: 67-71-b.].

Orolbo'yi hududining ekologik sharoiti bolalar organizmining jismoniy rivojlanishiga ham ta'sir ko'rsatib, antropometrik ko'rsatkichlar o'sish sur'atining sekinlashishiga olib kelishi mumkin. Ayniqsa, ekologik stress sharoitida yashovchi bolalarda bo'y o'sishi, tana vazni va tana vazni indeksi (TVI) ko'rsatkichlarining yosh me'yorlariga nisbatan past bo'lishi kuzatiladi. Bu esa tashqi muhit omillari bilan organizmning adaptatsion mexanizmlari o'rtasidagi murakkab fiziologik munosabatlarni ko'rsatadi [1: 34-39-b.].

Shu nuqtai nazardan, Orolbo'yi hududida yashovchi bolalar organizmining funksional holatini kompleks fiziologik baholash, tashqi nafas olish tizimi ko'rsatkichlarini monitoring qilish hamda ekologik omillarning salomatlikka ta'sirini ilmiy jihatdan tahlil qilish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Qoraqalpog'iston Respublikasining shimoliy hududlari ekologik jihatdan eng murakkab hududlardan biri bo'lib, ushbu hududlarda yashovchi bolalarda nafas olish tizimi faoliyatini o'rganish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda Mo'ynoq, Qo'ng'iro't va Taxtako'pir tumanlarida yashovchi 7-10 yoshli bolalar ishtirok etdi. Tadqiqot davomida quyidagi usullar qo'llanildi:

- antropometrik o'lchovlar;
- spirometriya;
- tana vazni indeksini aniqlash;
- statistik va korrelyatsion tahlil.

TAHLIL VA NATIJALAR

1-jadval: Bolalarning antropometrik ko'rsatkichlari ($M \pm m$)

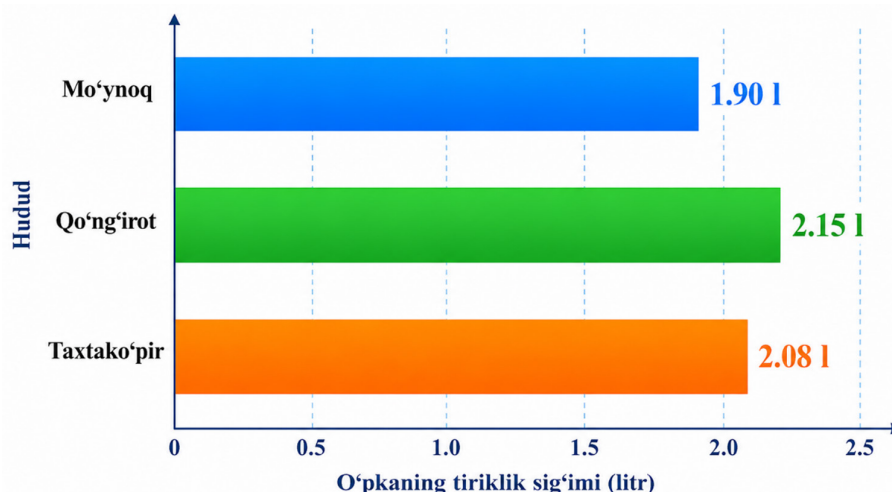
Hudud	Yosh	Bo'y uzunligi (sm)	Tana vazni (kg)	TVI (kg/m^2)
Mo'ynoq	7	119,0 \pm 1,47	21,6 \pm 0,18	15,2
Qo'ng'iro't	7	124,0 \pm 2,31	23,4 \pm 0,21	15,9
Taxtako'pir	7	125,0 \pm 1,27	22,9 \pm 0,19	15,6

Tadqiqot natijalariga ko'ra, eng past bo'y uzunligi ko'rsatkichi Mo'ynoq tumanida qayd etildi va 119,0 \pm 1,47 sm ni tashkil qildi. Qo'ng'iro't va Taxtako'pir tumanlarida mazkur ko'rsatkich mos ravishda 124,0 \pm 2,31 sm hamda 125,0 \pm 1,27 sm bo'lgan. Bu holat Mo'ynoq tumanida yashovchi bolalarning jismoniy rivojlanish sur'ati nisbatan pastroq ekanligini ko'rsatadi. Ayniqsa, Mo'ynoq hududining ekologik noqulay sharoiti, atmosfera havosidagi chang-to'zon va tuz aerozollarining yuqori konsentratsiyasi organizmning o'sish jarayonlariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Tana vazni ko'rsatkichlari tahlili ham xuddi shunday tendensiyani namoyon etdi. Mo'ynoq tumanida bolalarning o'rtacha tana vazni 21,6 \pm 0,18 kg bo'lib, bu ko'rsatkich Qo'ng'iro't tumanidagi bolalarga nisbatan 1,8 kg ga kam ekanligi aniqlandi. Qo'ng'iro't tumanida tana vazni eng yuqori ko'rsatkichni tashkil etgan (23,4 \pm 0,21 kg). Taxtako'pir tumanida esa mazkur ko'rsatkich 22,9 \pm 0,19 kg ni tashkil qildi. Bu natijalar bolalar organizmining morfofunksional rivojlanishi tashqi muhit sharoitlari bilan uzviy bog'liq ekanligini tasdiqlaydi.

Tana vazni indeksi (TVI) ko'rsatkichlari ham hududlar o'rtasida ma'lum darajada farq qildi. Eng yuqori TVI Qo'ng'iro't tumanida kuzatilib, 15,9 kg/m^2 ni tashkil etdi. Taxtako'pir tumanida mazkur ko'rsatkich 15,6 kg/m^2 bo'lgan bo'lsa, Mo'ynoq tumanida eng past natija – 15,2 kg/m^2 qayd etildi. TVI ko'rsatkichlarining nisbatan pastligi bolalarda energiya almashinuvi, oziqlanish holati hamda tashqi muhit ta'siri bilan bog'liq fiziologik o'zgarishlarni aks ettirishi mumkin.

Umuman olganda, tahlil natijalari ekologik jihatdan murakkab hududlarda yashovchi bolalarda antropometrik rivojlanish ko'rsatkichlari nisbatan past shakllanishini ko'rsatdi. Bu esa ekologik omillarning bolalar organizmining o'sish va rivojlanish jarayonlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishini ilmiy jihatdan asoslaydi [4: 52-55-b.].

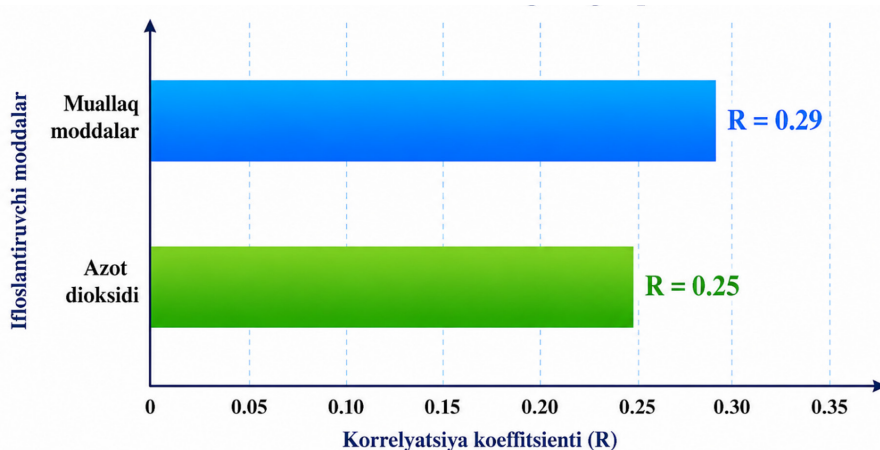
1-rasm: O'pkaning tiriklik sig'imi ko'rsatkichlari

Mazkur rasmda Qoraqalpog'iston Respublikasining shimoliy tumanlarida yashovchi bolalarda o'pkaning tiriklik sig'imi (O'TS) ko'rsatkichlari hududlar kesimida taqqoslangan. Tahlil natijalariga ko'ra, eng past ko'rsatkich Mo'ynoq tumanida qayd etilgan bo'lib, 1,90 l ni tashkil etdi. Qo'ng'iro't tumanida mazkur ko'rsatkich eng yuqori darajaga yetib, 2,15 l ga teng bo'lgan. Taxtako'pir tumanida esa O'TS ko'rsatkichi 2,08 l ni tashkil qildi.

Olingan natijalar hududlarning ekologik holati va tashqi muhit omillari bolalar nafas olish tizimi funksional holatiga ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Ayniqsa, Mo'ynoq tumanida O'TS ko'rsatkichining past bo'lishi Orol dengizining qurishi natijasida yuzaga kelgan chang-to'zon, tuz aerollari va atmosfera havosi ifloslanishi bilan izohlanishi mumkin. Ma'lumki, tashqi nafas olish tizimi ko'rsatkichlari organizmning kislorod bilan ta'minlanish darajasini aks ettiruvchi muhim fiziologik mezonlardan biri hisoblanadi. Shu jihatdan qaraganda, O'TS ko'rsatkichining pasayishi nafas olish apparati funksional imkoniyatlarining cheklanishini ko'rsatadi.

Qo'ng'iro't va Taxtako'pir tumanlarida O'TS ko'rsatkichlarining nisbatan yuqori bo'lishi mazkur hududlarda ekologik yuklama darajasi Mo'ynoqqa nisbatan kamroq ekanligini anglatishi mumkin. Shu bilan birga, bolalarning morfofunksional rivojlanishi, jismoniy faollik darajasi va yashash sharoiti ham mazkur ko'rsatkichlarga ta'sir etuvchi omillar sifatida baholanadi.

Umuman olganda, diagramma ma'lumotlari ekologik noqulay hududlarda yashovchi bolalarda tashqi nafas olish tizimi funksional holati pasayish tendensiyasiga ega ekanligini ko'rsatdi. Bu esa Orolbo'yi hududida bolalar salomatligini muntazam fiziologik monitoring qilish va profilaktik chora-tadbirlarni kuchaytirish zarurligini asoslaydi [5; 17–19-b.].

2-rasm: Atmosfera havosi ifloslanishi va kasallanish o'rtasidagi bog'liqlik

Tahlillar atmosfera havosining ifloslanishi va bolalar orasida nafas olish tizimi kasalliklari o'rtasida korrelyatsion bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi [5; 80–92-b.].

Tahlil natijalariga ko'ra, eng yuqori korrelyatsiya koeffitsiyenti muallaq moddalar bilan qayd etildi va R=0,29 ni tashkil qildi. Bu ko'rsatkich atmosfera havosidagi chang, tuz aerollari va qattiq zarrachalar konsentratsiyasi ortishi bilan bolalarda nafas olish a'zolari kasalliklari ko'payishi o'rtasida o'rtacha darajada musbat

bog'liqlik mavjudligini anglatadi. Ayniqsa, Orolbo'yi hududida kuzatiladigan chang-to'zonlar nafas yo'llari shilliq qavatining doimiy ta'sirlanishiga sabab bo'lib, bronxit, allergik holatlar va surunkali nafas yetishmovchiligi xavfini oshirishi mumkin.

Azot dioksidi bo'yicha korrelyatsiya koeffitsiyenti $R=0,25$ ni tashkil qildi. Ushbu ko'rsatkich ham atmosfera havosidagi gazsimon ifloslantiruvchilarning bolalar salomatligiga salbiy ta'sirini tasdiqlaydi. Azot dioksidi asosan transport vositalari, yoqilg'i yonishi va sanoat chiqindilari natijasida hosil bo'lib, nafas olish tizimi funksional holatining pasayishiga olib kelishi mumkin. NO_2 ta'sirida o'pka ventilyatsiyasi yomonlashadi, bronxlar reaktivligi ortadi va kislorod almashinuv jarayonlari izdan chiqishi ehtimoli kuchayadi.

Diagrammada muallaq moddalar bo'yicha korrelyatsiya koeffitsiyentining azot dioksidiga nisbatan yuqoriroq ekanligi Qoraqalpog'istonning ekologik sharoitida aerazol va chang omillari asosiy xavf manbalaridan biri ekanligini ko'rsatadi. Bu holat Orol dengizining qurishi natijasida atmosferaga ko'tarilayotgan tuz va chang zarrachalarining inson organizmiga salbiy ta'siri bilan izohlanadi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari atmosfera havosi ifloslanishi bolalar organizmining funksional holatiga sezilarli ta'sir ko'rsatishini va nafas olish tizimi kasalliklari rivojlanishida muhim ekologik omil ekanligini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi. Shu sababli, ekologik xavf yuqori bo'lgan hududlarda bolalar salomatligini muntazam monitoring qilish, atmosfera havosi sifatini nazorat qilish hamda profilaktik chora-tadbirlarni kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

1. Ekologik jihatdan noqulay hududlarda bolalarning antropometrik va fiziologik ko'rsatkichlari pasayganligi aniqlandi.
2. O'pkaning tiriklik sig'imi va bronxlar o'tkazuvchanligi ko'rsatkichlari Mo'ynoq tumanida eng past qiymatlarni ko'rsatdi.
3. Atmosfera havosi ifloslanishi nafas olish tizimi funksional holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi.
4. Ekologik monitoring asosida bolalar salomatligini muntazam nazorat qilib borish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Агаджанян Н.А. Экология человека и здоровье детей. – М.: Медицина, 2018. – 256 с.
2. Баранов А.А. Физиология роста и развития детей. – СПб.: Питер, 2020. – 312 с.
3. Исмаилов А.И. Экологические проблемы Приаралья. – Нукус, 2021. – 184 с.
4. World Health Organization. Air Pollution and Child Health: Prescribing Clean Air. – Geneva: WHO, 2019. – 174 p.
5. Қорақалпоғистон Республикаси Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги. Атмосфера ҳавоси ҳолати бўйича йиллик ҳисобот. – Нукус, 2024. – 96 б.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.